

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **62245** (13) **U**
(51) МПК (2011.01)
A01G 1/00

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ВИРОЩУВАННЯ НА ПРОДОВОЛЬЧІ ТА НАСІННЄВІ ЦІЛІ КАПУСТИ ВИДУ BRASSICA CAULIFLORA

1

2

(21) u201014878

(22) 13.12.2010

(24) 25.08.2011

(46) 25.08.2011, Бюл.№ 16, 2011 р.

(72) ЧЕРЕДНИЧЕНКО ВОЛОДИМИР МИКОЛАЙО-
ВИЧ, ЛИХАЦЬКИЙ ВІТАЛІЙ ІВАНОВИЧ

(73) ЧЕРЕДНИЧЕНКО ВОЛОДИМИР МИКОЛАЙО-
ВИЧ, ЛИХАЦЬКИЙ ВІТАЛІЙ ІВАНОВИЧ

(57) Спосіб вирощування на продовольчі і насіннє-
ві цілі капусти виду *Brassica cauliflora*, який харак-
теризується тим, що ґрунт на весь період вегетації
рослин мульчують чорною плівкою.

Корисна модель належить до галузі сільського господарства і може бути застосована для одержання ранньої продукції капусти виду *Brassica cauliflora* і підвищення продуктивності рослин при одержанні свіжої продукції та насіння в умовах нестійкого зволоження.

В умовах Лісостепу України продукція капусти виду *Brassica cauliflora* надходить починаючи з першої декади липня, застосування як мульчуючого матеріалу чорної плівки дозволяє в середньому на 6-9 діб пришвидшити надходження свіжої продукції, що пов'язано з тим, що чорна плівка сприяє кращому прогріванню ґрунту (на глибині 10 см температура в середньому вищою була на 2,3-2,7 °C порівняно з контролем) та зменшує випаровування вологи з ґрунту. Застосування як мульчуючого матеріалу чорної плівки забезпечує високий відсоток приживання розсади, динамічний ріст рослин і істотну прибавку врожаю порівняно з контролем у капусти виду *Brassica cauliflora*.

Аналоги досліджень стосовно способу вирощування на продовольчі та насіннєві цілі капусти виду *Brassica cauliflora* із застосуванням як мульчуючого матеріалу чорної плівки невідомі. В літературних джерелах (журналах) зустрічається застосування даного матеріалу при вирощуванні окремих овочевих та ягідних культур.

Задача запропонованої корисної моделі - зменшення випаровування вологи з ґрунту в зоні нестійкого зволоження, до якої належить Лісостеп, покращення мікроклімату, подолання сезонності,

підвищення товарної та насіннєвої продуктивності рослин капусти виду *Brassica cauliflora* і забезпечення виробників насінням власного виробництва.

Суть корисної моделі полягає в тому, що ґрунт на весь період вегетації рослин мульчують чорною плівкою.

Приклад. Ґрунт чорною плівкою мульчують до висаджування розсади в поле. Перед цим застосовують передсадивний обробіток ґрунту з обов'язковим вирівнюванням. Визначивши розміщення рядків та схему садіння капусти виду *Brassica cauliflora* 70 × 30 см, здійснюють нарізання борід для фіксації країв плівки та нарізають матеріал шириною 1 м з розрахунком, щоб для надійної фіксації (присипання країв плівки в борознах ґрунтом) залишалось по 5-8 см з кожного боку. Після фіксації плівки здійснюють розмітку за наміченою схемою з наступними надрізами навхрест в місцях висаджування рослин. Висаджування розсади здійснюють в першій декаді квітня, касетною розсадою віком 60 діб з розміром чарунков 6 × 6 см, за 3-5 діб після укрітня чорною плівкою ґрунту. Досліджували рослини капусти виду *Brassica cauliflora*, який включає в себе капусту цвітну (сорту Уніботра) та капусту броколі (сорт Леніцка).

В результаті проведених біометричних вимірювань рослин за десять діб після висаджування розсади (в період приживання) встановлено, що більшою висотою рослин вирізнялися рослини варіанту з чорною плівкою - 12,8 см, що на 2,6 см більше порівняно з контролем (табл. 1).

(19) **UA** (11) **62245** (13) **U**

Таблиця 1

Біометричні показники капусти броколі на період приживання розсади залежно від застосування мульчуючих матеріалів (середнє за 2009-2010рр.)

Варіанти	Висота рослин, см	Кількість листків, шт./рослину	Діаметр стебла, см	Площа листків, см ²
Ґрунт (контроль)	10,2	5,7	0,23	23,7
Чорна плівка	12,8	6,0	0,39	36,1

За кількістю листків на рослину перевагу відмічено у варіанті з мульчуючим матеріалом 6,0 шт./рослину, що на 0,3 шт. більше порівняно з контролем.

За площею листової поверхні перевагу відмічено у варіанті мульчування чорною плівкою - 36,1 см², що на 12,4 см² більше порівняно з контролем.

Отже, мульчуючі матеріали сприяють інтенсивному росту рослин капусти броколі уже за 10 діб після висаджування розсади.

Одним із найважливіших показників, що в повній мірі характеризує ефективність застосування того чи іншого елемента технології, є урожайність (табл. 2). У рослин капусти броколі сорту Леднічка при застосуванні мульчуючого матеріалу найвищу урожайність одержали у варіанті, вирощеного за мульчування ґрунту чорною плівкою - 5,8 т/га, що на 0,6 т/га більше порівняно з контролем.

Таблиця 2

Урожайність та якісні показники врожаю капусти броколі залежно від застосування мульчуючих матеріалів (середнє за 2009-2010рр.)

Варіанти	Діаметр головки, см	Маса головки, г	Урожайність, т/га	Товарність врожаю, %
Ґрунт (контроль)	8,7	109,0	5,2	84,3
Чорне агроволокно	10,2	122,5	5,8	89,2
НІР ₀₅	0,8	13,4	0,3	-

Істотність даної різниці підтверджено результатами дисперсійного аналізу. За результатами математичного опрацювання результатів досліджень встановлено, що досліджуваний фактор на величину врожаю впливав на 92 %.

Проаналізувавши результати досліджень по застосуванню чорної плівки як мульчуючого матеріалу при вирощуванні капусти цвітної (сорт Унібо-тра), слід зауважити, що спостерігається аналогічна тенденція як і при вирощуванні капусти броколі (табл. 3).

Таблиця 3

Урожайність та якісні показники врожаю капусти цвітної залежно від застосування мульчуючих матеріалів (середнє за 2009-2010рр.)

Варіанти	Діаметр головки, см	Маса головки, г	Урожайність, т/га	Товарність врожаю, %
Ґрунт (контроль)	11,3	400	19,1	68,1
Чорна плівка	16,7	521	24,8	81,2
НІР ₀₅	1,9	38,0	2,9	-

Отже, мульчуючий матеріал здійснює позитивний вплив на біометричні показники, урожайність та якість продукції капусти виду *Brassica cauliflora*. Застосування даного матеріалу забезпечує істотну прибавку врожаю.

Найважливішим показником оцінки застосування того чи іншого агротехнічного способу вирощування насінників капусти броколі є урожайність насіння (табл. 4).

Таблиця 4

Урожайність та якісні показники насінників капусти броколі залежно від застосування мульчуючих матеріалів (середнє за 2009-2010рр.)

Варіанти	Маса 1000 насінин, г	Маса насіння з однієї рослини, г	Урожай насіння кг/га
Ґрунт(контроль)	3,42	3,21	152,9
Чорна плівка	3,01	5,85	278,4
НІР ₀₅	-		34,5

Найбільшою урожайністю насіння вирізнявся варіант із застосуванням чорної плівки - 278,4 кг/га, що на 125,5 кг/га більше порівняно з контролем. Істотність даної різниці підтверджено математично. Слід зазначити, що мульчування ґрунту чорною плівкою при вирощуванні насінників

капусти цвітної (табл. 5) також забезпечило істотну прибавку врожаю насіння порівняно з контролем. За результатами дисперсійного аналізу встановлено, що досліджуваний фактор на урожайність насінників капусти броколі впливав на 96 %.

Таблиця 5

Урожайність та якісні показники насінників капусти цвітної залежно від застосування мульчуючих матеріалів

Варіанти	Маса 1000 насінин, г	Маса насіння з однієї рослини, г	Урожай насіння кг/га
Ґрунт (контроль)	2,92	2,02	97,3
Чорна плівка	2,94	2,97	141,4
НІР ₀₅	-		23,1

Отже, в результаті проведених досліджень встановлено, що застосування мульчуючого матеріалу, такого як чорна плівка, забезпечує істотну

прибавку врожаю насіння капусти виду *Brassica cauliflora*.